

Tuzuvchi: Otaqulov Sa'dullajon Xolmirzayevich

Ta'lim muassasasi: Buvayda Abu Ali ibn Sino nomidagi Jamoat Salomatlik texnikumi

Tel: 94-556-68-66

Annotatsiya: Mazkur maqolada raqamli texnologiyalarning zamonaviy jamiyatdagi o‘rni, iqtisodiyot, ta’lim, tibbiyot va ishlab chiqarish sohalaridagi ahamiyati hamda kelajak istiqbollari tahlil qilingan. Shuningdek, sun’iy intellekt, robototexnika, bulutli texnologiyalar va raqamli iqtisodiyotning rivojlanish jarayonlari yoritilgan. O‘zbekiston Respublikasida raqamli texnologiyalarni rivojlantirish borasida olib borilayotgan islohotlar hamda Prezidentimizning ushbu sohaga oid fikrlari keltirilgan.

Kalit so‘zlar: Raqamli texnologiya, sun’iy intellekt, robototexnika, raqamli iqtisodiyot, axborot texnologiyalari, innovatsiya, internet, kiberxavfsizlik, elektron ta’lim, avtomatlashtirish, bulutli texnologiyalar.

KIRISH

XXI asr axborot va texnologiyalar asri sifatida insoniyat taraqqiyotida muhim o‘rin egallamoqda. Bugungi kunda dunyo mamlakatlari iqtisodiy rivojlanishning yangi bosqichi — raqamli iqtisodiyot sari jadal harakat qilmoqda. Raqamli texnologiyalar inson hayotining barcha sohalariga kirib borib, ishlab chiqarish, ta’lim, tibbiyot, bank tizimi, savdo va xizmat ko‘rsatish sohalarining rivojlanishiga katta ta’sir ko‘rsatmoqda. Hozirgi davrda internet, mobil aloqa, sun’iy intellekt, robototexnika va avtomatlashtirilgan tizimlar kundalik hayotning ajralmas qismiga aylandi. Ayniqsa, pandemiya davrida masofaviy ta’lim, onlayn xizmatlar va elektron platformalarning ahamiyati yanada oshdi. Bu esa raqamli texnologiyalarning insoniyat uchun naqadar muhim ekanligini yana bir bor isbotladi.

O‘zbekiston Respublikasida ham raqamli texnologiyalarni rivojlantirish davlat siyosatining ustuvor yo‘nalishlaridan biri sifatida belgilangan. Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyev ta’kidlaganidek:

“Raqamli texnologiyalar nafaqat mahsulot va xizmatlar sifatini oshiradi, balki ortiqcha xarajatlarni kamaytiradi hamda eng og‘ir illat — korrupsiyani yo‘qotishda ham samarali vosita hisoblanadi.”

Ushbu fikrlar raqamli texnologiyalarning davlat va jamiyat taraqqiyotidagi o‘rnini yaqqol namoyon etadi.

Asosiy qism

Raqamli texnologiyalar tushunchasi

Raqamli texnologiyalar — bu axborotni elektron ko‘rinishda yaratish, saqlash, qayta ishlash va uzatishga xizmat qiluvchi zamonaviy texnologiyalar majmuasidir. Kompyuterlar, internet, mobil qurilmalar, sun’iy intellekt va turli dasturiy tizimlar raqamli texnologiyalarning asosiy tarkibiy qismlari hisoblanadi.

“O‘ZBEKISTONDA UCHINCHI RENESSANS VA INNOVATSION JARAYONLAR JURNALI”

20-May, 2026-yil

Bugungi kunda insonlar ko‘plab ishlarni internet orqali amalga oshirmoqda. Masalan, bank xizmatlari, onlayn savdo, masofaviy ta‘lim va elektron hukumat tizimlari odamlarning vaqtini tejab, qulaylik yaratmoqda.

Sun'iy intellekt va kelajak

Sun'iy intellekt kelajak texnologiyalarining eng muhim yo‘nalishlaridan biridir. Hozirgi kunda sun'iy intellekt tibbiyot, transport, ta‘lim va ishlab chiqarish sohalarida keng qo‘llanilmoqda. Masalan, tibbiyotda kasalliklarni erta aniqlash, avtomobillarda avtopilot tizimlari va virtual yordamchilar sun'iy intellekt asosida ishlaydi. Kelajakda sun'iy intellekt inson mehnatini yengillashtirib, murakkab hisob-kitoblarni tez va aniq bajarishga xizmat qiladi. Shu bilan birga, yangi kasblarning paydo bo‘lishiga ham sabab bo‘ladi.

Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyev yoshlarni IT va dasturlash sohasiga keng jalb qilish bo'yicha quyidagi fikrni bildirgan: “Bugungi zamonda kim axborot texnologiyalarini chuqur egallasa, u albatta katta yutuqlarga erishadi.”

Ta'lim tizimida raqamli texnologiyalar

Raqamli texnologiyalar ta‘lim tizimini ham tubdan o‘zgartirmoqda. Elektron darsliklar, onlayn platformalar, virtual laboratoriyalar va masofaviy ta‘lim tizimlari o‘quvchilarning bilim olish imkoniyatlarini kengaytirdi.

Bugungi kunda o‘quvchilar internet orqali dunyoning istalgan nuqtasidagi ma‘lumotlardan foydalanishi mumkin. Bu esa mustaqil ta‘lim olish ko‘nikmalarini Shuningdek, multimedia vositalari yordamida o‘tilgan darslar o‘quvchilarning fanga qiziqishini oshiradi. Ayniqsa, informatika fanida zamonaviy texnologiyalardan foydalanish dars samaradorligini oshirishga xizmat qiladi.

Raqamli iqtisodiyot

Raqamli iqtisodiyot — bu iqtisodiy faoliyatda zamonaviy axborot texnologiyalaridan keng foydalanishga asoslangan tizimdir. Elektron tijorat, internet banking, elektron to‘lov tizimlari va onlayn xizmatlar raqamli iqtisodiyotning muhim qismlaridir. Bugungi kunda ko‘plab davlatlar raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish orqali iqtisodiy o‘sishga erishmoqda. O‘zbekistonda ham “Raqamli O‘zbekiston — 2030” strategiyasi asosida keng ko‘lamli ishlar amalga oshirilmoqda.

Kiberxavfsizlik muammolari

Raqamli texnologiyalar rivojlanishi bilan birga kiberxavfsizlik masalalari ham dolzarb ahamiyat kasb etmoqda. Internet orqali firibgarlik, ma’lumotlarni o‘g‘irlash va zararli dasturlar xavfi ortmoqda.

Shuning uchun foydalanuvchilarda axborot madaniyatini shakllantirish, shaxsiy ma’lumotlarni himoya qilish va internetdan xavfsiz foydalanish ko‘nikmalarini rivojlantirish muhimdir.

Kelajak texnologiyalari

Kelajakda quyidagi texnologiyalar yanada rivojlanishi kutilmoqda:

Sun’iy intellekt;

Robototexnika;

Virtual va qo‘shimcha reallik;

Aqlli uy tizimlari;

Bulutli texnologiyalar;

Kvant kompyuterlari;

5G va 6G internet tarmoqlari.

Mazkur texnologiyalar inson hayotini yanada qulaylashtiradi hamda ishlab chiqarish samaradorligini oshiradi.

XULOSA

Xulosa qilib aytganda, raqamli texnologiyalar bugungi kun va kelajak taraqqiyotining muhim omili hisoblanadi. Ular inson hayotining barcha sohalarida qulaylik yaratib, iqtisodiyot va ta’lim rivojiga katta hissa qo‘shmoqda.

Ayniqsa, yosh avlodni zamonaviy axborot texnologiyalariga o‘rgatish, dasturlash va sun’iy intellekt yo‘nalishlariga qiziqtirish bugungi kunning eng muhim vazifalaridan biridir. Kelajakda raqamli texnologiyalar yanada rivojlanib, insoniyat taraqqiyotining asosiy harakatlantiruvchi kuchiga aylanadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1.AXBOROT TEXNOLOGIYALARI — INFORMATIKA VA AXBOROT TEXNOLOGIYALARI DARSLIGI.

2.Raqamli iqtisodiyot asoslari — O‘quv qo‘llanma. Ministry of Digital Technologies of the Republic of Uzbekistan materiallari. president.uz

3.lex.uz